

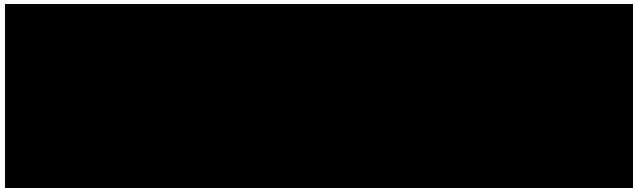

Ministerstwo Zdrowia

Departament
Zdrowia Publicznego

ZPP.055.16.2025.JS
Warszawa, 13 sierpnia 2025

Pani

Szanowna Pani,

w nawiązaniu do petycji z dnia 7 lipca 2025 r., w sprawie podniesienia wieku spożywania, zakupu i przebywania wśród osób spożywających alkohol i palących wyroby tytoniowe i elektroniczne papierosy, Departament Zdrowia Publicznego uprzejmie prosi o przyjęcie poniższych informacji.

Odnoszą się do kwestii ograniczania sprzedaży wyrobów alkoholowych, Departament uprzejmie informuje, że obecnie nie trwają prace w zakresie zmiany wieku, od którego dozwolone jest nabywanie napojów alkoholowych.

Niezależnie od powyższego, przeciwdziałanie spożywaniu napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież jest przedmiotem szczególnej uwagi Ministerstwa Zdrowia.

Zgodnie z najnowszymi wynikami badania ESPAD z 2024 r. porównanie wyników badania z 2024 r. z wynikami wcześniejszych badań w zakresie picia alkoholu przez młodzież wykazuje kontynuację trendu spadkowego zapoczątkowanego w 2007 r.

Ponadto, w zakresie ocen dostępności napojów alkoholowych odnotować trzeba powolną, ale konsekwentną, pozytywną tendencję zmniejszania się odsetków uczniów określających swój dostęp jako bardzo łatwy.

Niezależnie od powyższego jedynie podejmowanie dalszych, konsekwentnych oddziaływań o potwierdzonej skuteczności może skutkować utrzymaniem trendu spadkowego

w zakresie spożycia alkoholu, zarówno w populacji generalnej jak i wśród grupy dzieci i młodzieży, a tym samym poprawą sytuacji zdrowotnej w tym zakresie.

Obecnie zakończył się termin zgłaszania uwag do projektu ustawy *o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* (UD 147), w ramach etapu konsultacji publicznych, uzgodnień międzyresortowych i opiniowania.

Projekt przewiduje m.in. zmiany dotyczące promocji napojów alkoholowych oraz zmiany w przepisie karnym za prowadzenie nielegalnej promocji i reklamy napojów alkoholowych (zaostrezenie sankcji karnej) jak również nałożenie na sprzedawców lub podających napoje alkoholowe obowiązek odmowy sprzedaży lub podania napojów alkoholowych osobom, które nie okazały dokumentu potwierdzającego ich wiek, przy czym konstrukcja proponowanego przepisu obliguje każdorazowo sprzedawcę lub podającego do żądania okazania powyższego dokumentu, w przypadku wątpliwości co do ukończenia przez nabywcę 18. roku życia.

Projekt stanowi także odpowiedź na zdiagnozowany problem jakimi są niepożądane i niebezpieczne praktyki dotyczące wyglądu opakowań napojów alkoholowych oraz pojawiających się nowych postaci alkoholu. Na rynku napojów alkoholowych pojawiają się produkty w opakowaniach w postaci tubek czy też saszetek, wizualnie podobnych do opakowań musów owocowych, czy przekąsek śniadaniowych m.in. dla dzieci i młodzieży. Proponowane rozwiązania odnoszą się zarówno do kwestii wyglądu opakowania napoju alkoholowego oraz wyglądu i treści zamieszczanych na nim informacji, jak i do materiału, z którego może być wykonane opakowanie.

Kolejną propozycją, która ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa także dzieci i młodzieży jest zakaz wprowadzania do obrotu alkoholu w postaci innej niż płynna.

Alkohol w postaci proszku, kryształu, żelu lub pasty, mógłby sprzyjać wzrostowi jego spożycia, a tym samym na wzrost szkód związanych z jego używaniem.

Nawiązując do kwestii wyrobów nikotynowych w najbliższym czasie nie jest planowane podniesienie wieku dopuszczalności sprzedaży ww. produktów. Jednocześnie należy zaznaczyć, że w dniu 20 czerwca 2025 r. w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej opublikowana została ustawa z dnia 21 maja 2025 r. *o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Przedmiotowe przepisy wprowadzają m.in. zakaz sprzedaży woreczków nikotynowych osobom do lat 18, zakazują ich sprzedaży na terenie podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, jednostek organizacyjnych systemu oświaty, o których mowa w przepisach o systemie oświaty, oraz obiektów*

sportowo-rekreacyjnych, jak również wprowadzają zakaz sprzedaży w automatach i systemach samoobsługowych.

Dodatkowo ustawa wprowadza także zakaz sprzedaży na odległość woreczków z nikotyną, analogicznie jak w przypadku wyrobów tytoniowych bezdymnych.

Należy zaznaczyć, że sprzedaż wysyłkowa z wykorzystaniem Internetu, podobnie jak sprzedaż za pomocą urządzeń automatycznych, jest jedną z form udostępniania wyrobów nikotynowych osobom niepełnoletnim, które mają być chronione przed uzależnieniem od nikotyny. Rozwiązanie polegające na rejestrowaniu podmiotów podejmujących sprzedaż wysyłkową oraz wprowadzaniu urządzeń weryfikujących wiek klienta nie zasługuje na akceptację ze względu na iluzoryczność kontroli i nieskuteczność ograniczenia możliwości zakupu przez osoby nieuprawnione.

Ponadto, rozszerzeniu uległa definicja „pojemnika zapasowego” oraz „papierosa elektronicznego” o wyroby zawierające płyn beznikotynowy (umożliwiające spożycie pary niezawierającej nikotyny), co spowodowało wprowadzenie zakazu sprzedaży tego rodzaju produktów osobom poniżej 18. roku życia, analogicznie jak ma to obecnie miejsce w przypadku papierosów elektronicznych z płynem zawierającym nikotynę oraz wyrobów tytoniowych.

Mając powyższe na uwadze należy zaznaczyć, że ww. działania Ministerstwa Zdrowia niewątpliwie przyczyniają się do ograniczenia spożywania wyrobów alkoholowych oraz wyrobów nikotynowych przez osoby nieletnie.

Jednocześnie warto podkreślić, że skuteczność wprowadzanych rozwiązań prawnych i działań profilaktycznych w znacznym stopniu zależy od poziomu społecznej świadomości zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych. Budowanie tej świadomości, w szczególności wśród rodziców, opiekunów oraz nauczycieli, a także mobilizacja szerokiego poparcia społecznego, są kluczowe dla ochrony zdrowia dzieci, młodzieży i młodych dorosłych. Tylko przy aktywnym współudziale społeczeństwa możliwe jest trwałe ograniczenie skali zjawiska, minimalizacja szkód zdrowotnych oraz zapewnienie bezpiecznego środowiska, sprzyjającego zdrowemu rozwojowi młodego pokolenia.

Z wyrazami szacunku

Kuba Sękowski
Zastępca Dyrektora
/dokument podpisany elektronicznie/